

Dosarul nr. 2ra-1048/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. O. Cojocaru, V. Cotorobai, M. Anton)

ÎNCHEIERE

07 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Nicolae Cojocari, reprezentat de avocatul Adrian Crețu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Cojocari împotriva lui Nicolae Cojocari cu privire la încasarea compensației bănești cu titlu de contribuție adusă la îmbunătățirile imobilului,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 08 septembrie 2017, Tatiana Cojocari a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nicolae Cojocari, solicitând atribuirea unei sulte bănești din suma cheltuită pentru îmbunătățirea bunului imobil din comuna Băcioi, str. XXXXX, nr. 10/2, mun. Chișinău, precum și procurarea mobilierului în casă, în sumă totală de 18479841 de lei, care constituie jumătate din suma cheltuită.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că în perioada mai 2004-03 august 2007 s-a aflat în relații de concubinaj cu Nicolae Cojocari, iar la 03 august 2007 au înregistrat căsătoria. Prin hotărârea din 15 iunie 2011 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, căsătoria a fost desfăcută.

Totodată, a menționat că, atât în perioada concubinajului, cât și a căsătoriei cu pârâtul au construit casa de locuit în mun. Chișinău, com. Băcioi, str. XXXXX, nr. 10/2, îmbunătățind esential starea imobilului. În acest sens au fost procurate materiale de construcție, au fost achitați muncitorii. La fel, au fost achiziționate bunurile aflate în casă și anume paturi în toate odăile, set de dulapuri, set de bucătărie, suportând în acest sens cheltuieli în mărime de totală 36959682 de lei.

Reclamanta a precizat că, banii achitați pentru îmbunătățirea imobilului și pentru mobilier au fost împrumutați de la rude și de la Ruslana Haritonova, ceea ce se confirmă prin recipise.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana

Cojocari împotriva lui Nicolae Cojocari cu privire la încasarea compensației bănești cu titlu de contribuție adusă la îmbunătățirile imobilului.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Tatiana Cojocari și s-a casat hotărârea din 02 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Cojocari și s-a încasat din contul lui Nicolae Cojocari în beneficiul Tatiane Cojocari suma de 184798 de lei cu titlu de cheltuieli pentru îmbunătățirea bunului imobil din comuna Băcioi, str. XXXXX, nr. 10/2, mun. Chișinău; s-a încasat de la Nicolae Cojocari în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 5543,94 de lei, taxa de stat de care apelanta a fost scutită la declararea apelului.

În consolidarea soluției, instanța de apel analizând circumstanțele de fapt ale cauzei și actele anexate la materialele dosarului, a reținut prin prisma art.20 și art.22 Codul familiei, că îmbunătățirea bunului imobil asupra căruia apelanta revendică pretenții în legătură cu îmbunătățirea și procurarea mobilierului în casă a fost efectuată de apelanta în timpul căsătoriei cu intimatul Cojocari Nicolae.

Prin urmare, deoarece îmbunătățirea bunului imobil din litigiu și procurarea mobilierului în casă a fost efectuată de către apelanta în timpul căsătoriei, aceasta se atribuie la categoria bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, prin care părțile le pot considera egale.

În consecință, instanța de apel a conchis că, în circumstanțele prezentei spețe și a cadrului legal pertinent, Cojocari Tatiana poate pretinde asupra $\frac{1}{2}$ din suma banilor care ultima a cheltuit în legătură cu îmbunătățirea bunului imobil din comuna Băcioi, str. XXXXX, 10/2, mun. Chișinău, precum și procurarea mobilierului în casă în contextul în care lucrurile efectuate au fost în timpul căsătoriei cu intimatul Cojocari Nicolae.

Redând conținutul prevederilor art.2 alin.(2) Codul familiei, art.370 alin.(2) Cod civil, art.373 alin.(1) Cod civil, art.361 alin. (1)-(3) Cod civil, sub aspectul dat, instanța de apel a reținut că, deși, pentru îmbunătățirea esențială stării imobilului prin procurarea materialelor de construcție, achitarea muncitorilor, precum și procurarea bunurilor din casă, apelanta a cheltuit suma de 369596 de lei, acești bani sunt un bun comun în sensul legislației în vigoare, astfel, la împărțirea acestora urmează să se țină cont că îmbunătățirea imobilului și procurarea mobilierului a fost în perioada de căsătorie, prin urmare 184798 de lei, constituie jumătate din suma cheltuită de către apelanta Cojocari Tatiana.

Or, din materialele dosarului, cât și din raportul de expertiză nr.1654 din 03.10.2014, se constată cert că îmbunătățirea imobilului a fost făcut în anul 2007 când părțile se aflau în căsătorie.

Mai mult că, intimatul în ședința de judecată a recunoscut că părțile au locuit și împreună au procurat și au efectuat lucrări de reconstrucție și renovarea a imobilului în litigiu.

Or, declarațiile părții reprezintă mijloc de probă în procesul civil, iar potrivit art.131 alin.(4) CPC, dacă o parte recunoaște în ședință de judecată sau în cadrul îndeplinirii delegației judiciare faptele pe care cealaltă parte își întemeiază pretențiile sau obiecțiile, aceasta din urmă este degrevată de obligația dovedirii lor.

Instanța de apel a apreciat ca fiind eronate concluziile primei instanțe cu trimitere la netemeinicia pretențiilor formulate de către reclamanta Cojocari Tatiana cu privire la încasarea din contul pîrîtului Cojocari Nicolae în beneficiul reclamantei a unei compensații bănești din suma pe care a cheltuit-o în legătură cu îmbunătățirea bunului imobil din comuna Băcioi, str. XXXXX,10/2, precum și procurarea mobilierului în casă, în sumă totală de 18479841 de lei, or, apelanta în conformitate cu art.121 CPC coroborat cu art.122 CPC a prezentat probe, care confirmă că ea din contul mijloacelor sale a îmbunătățit esențial starea imobilului prin procurarea materialelor de construcție, achitarea muncitorilor, precum și procurarea mobilierului în casă, în sumă totală de 369596 de lei, care permit în mod justificat acordarea a unei compensații bănești cu titlu de contribuție adusă la îmbunătățirea imobilului în sumă de 184798 de lei, ceia ce constituie jumate din sumă prin prisma art.373 Cod civil.

Instanța de apel a conchis că, instanța de fond a interpretat și a aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actul judecătoresc de dispoziție în partea respingerii ca fiind neîntemeiată a cererii de chemare în judecată a reclamantei Cojocari Tatiana, nu poate fi menținut ca fiind legal și întemeiat.

La 20 mai 2021, Nicolae Cojocari, reprezentat de avocatul Adrian Crețu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului spre examinare, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, ceea ce a dus la calificarea juridică incorectă a raportului litigios. Astfel, instanța de judecată a constatat drept proprietate comună în devălmășie a soților, precum și că Tatiana Cojocari poate pretinde asupra ½ din suma banilor care a cheltuit-o în legătură cu îmbunătățirea bunului imobil din comuna Băcioi, str. XXXXX, nr. 10/2, mun. Chișinău, precum și procurarea mobilierului în casă, în contextul în care lucrurile efectuate au fost în timpul căsătoriei cu intimatul.

Totodată, a menționat că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 60 alin.(4) Cod de procedură civilă, care stipulează că, instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii, or, acest principiu al disponibilității în drepturi este în exclusivitate atribuit părților din proces și nu instanței de judecată care are un rol diriguitor la examinarea cauzei, fapt ce a dus la încălcarea art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă. Or, instanța de apel prin schimbarea obiectului acțiunii nu a făcut altceva decât să judece un proces civil în afara cerințelor părții reclamante.

Recurentul a susținut că, instanța de apel a atentat la securitatea raportului juridic stabilit anterior printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă a instanței de judecată în sensul art. 123 alin. (2) Cod procedură civilă. Or, a fost prezentată hotărârea judecătorească din 20 februarie 2015, irevocabilă din 10 martie 2016, emisă pe marginea litigiului de recunoaștere a proprietății comune în devălmășie. De altfel, același imobil și aceleași bunuri au făcut obiectul litigiului de recunoaștere a proprietății comune în devălmășie ca și în prezentul litigiu. Această încălcare a depășit evident spațiul intimei convingeri a instanței de judecată, precum și cea de aprecierea probelor. Prima instanță corect a apreciat că, bonurile de plată prezentate

de partea reclamantă, atașate și la materialele cauzei, trezesc suspiciuni rezonabile privind timpul și necesitatea procurării lor, or, unele sunt procurate de la aceeași instituție la diferite intervale scurte de timp.

La fel, a opinat că au fost apreciate părțitor recipisele din 10 iulie 2005 și din 10 octombrie 2007, prin care reclamanta Tatiana Cojocari a împrumutat suma totală de 9000 de euro în scopul efectuării reconstrucției casei de locuit. Or, recipisele respective nu demonstrează decât raportul obligațional între intimata Tatiana Cojocari și Ruslana Haritonova, însă nu atestă într-un mod direct și cert faptul că, reclamanta a utilizat sumele împrumutate la efectuarea reparației bunului imobil supus partajului în devălmășie. Încălcările admise au dus la soluționarea greșită a cauzei, ce a agravat situația sa și urmează a fi luate în considerare de către instanța din oficiu.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimitei prin scrisoarea de însoțire datată cu 03 iunie 2021 (f.d.229) și a fost recepționată la 11 iunie 2021, conform avizului de recepție (f.d.231).

La 19 iunie 2021, prin intermediul poștei (f.d.238), Tatiana Cojocari a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii cererii de recurs.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 octombrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 20 mai 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces, prin scrisoarea de însoțire datată cu 12 ianuarie 2021, însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurent. Mențiunea efectuată pe coperta dosarului denotă că, avocatul recurentului, Adrian Crețu, a luat cunoștință de materialele dosarului la 16 aprilie 2021. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Nicolae Cojocari, reprezentat de avocatul Adrian Crețu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Nicolae Cojocari, reprezentat de avocatul Adrian Crețu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Nicolae Cojocari, reprezentat de avocatul Adrian Crețu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Nicolae Cojocari, reprezentat de avocatul Adrian Crețu, împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, corectată prin încheierea din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat